

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 27. listopadu 2025
č. j. MSP-110/2025-ODKA-SPZ/7
Počet listů: 9
Přílohy: 2

MSP-110/2025-ODKA-SPZ/7

0100204005271482

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Obv. K. N. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Okresního soudu v Lounech sp. zn. 3 T 126/2021
- příloha tr. spisu – facebooková komunikace

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám
v neprospěch obviněného K. N.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 7. 2022,
č. j. 6 To 198/2022-419.

Řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí

- 1 Rozsudkem Okresního soudu v Lounech ze dne 11. 4. 2022, č. j. 3 T 126/2021-387 (dále jen „*rozsudek nalézacího soudu*“), byl obv. K. N. (dále jen „*obviněný*“) za zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a za zločin omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku odsouzen podle § 185 odst. 2 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Podle § 56 odst. 2 písm. a)

trestního zákoníku byl obviněný pro výkon trestu odnětí svobody zařazen do věznice s ostrahou.

- 2 Předmětného jednání se obviněný dopustil jednáním uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí. (s ohledem na citlivost případu anonymizováno).

Napadené rozhodnutí

- 3 Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 7. 2022, č. j. 6 To 198/2022-419 (dále také jen „*napadené rozhodnutí*“), byl na základě odvolání obviněného podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), částečně zrušen rozsudek nalézacího soudu ve výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody a nově bylo odvolacím soudem za splnění podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodnuto tak, že se obviněný podle § 84 trestního zákoníku, § 85 odst. 1 trestního zákoníku výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 5 roků za současného vyslovení dohledu nad obviněným. Jinak zůstal rozsudek nalézacího soudu nezměněn.
- 4 Napadené rozhodnutí nabylo právní moci téhož dne.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 5 Podle § 2 odst. 5 trestního řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.
- 6 Podle § 2 odst. 6 trestního řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.
- 7 Podle § 125 odst. 1 trestního řádu platí, že pokud rozsudek obsahuje odůvodnění, soud v něm stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Při odůvodnění uloženého trestu uvede, jakými úvahami byl veden při ukládání trestu, jak posoudil povahu a závažnost trestného činu z hlediska významu konkrétního chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu a jeho následků, okolností, za kterých byl čin spáchán, osoby pachatele, míry jeho zavinění a jeho pohnutky, záměru nebo cíle, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností, doby, která uplynula od spáchání trestného činu,

případné změny situace a délky trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu, při zvážení složitosti věci, postupu orgánů činných v trestním řízení, významu řízení pro pachatele a jeho chování, kterým přispěl k průtahům v řízení; uvede též, jak přihlédl k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele, k jeho dosavadnímu způsobu života, k chování pachatele po činu, zejména k jeho případné snaze nahradit škodu či jiné škodlivé následky činu, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Jestliže byly do rozsudku pojaty další výroky, je třeba je rovněž odůvodnit. Ukládá-li soud nepodmíněný trest za trestný čin uvedený v § 55 odst. 2 trestního zákoníku, vyloží, jakými úvahami byl veden při tomto rozhodnutí a proč nebylo možno uložit trest přímo nespojený s odnětím svobody.

- 8 Podle § 256 trestního řádu odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.
- 9 Podle § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu zruší odvolací soud napadený rozsudek také je-li uložený trest v přezkoumávané části rozsudku nepřiměřený.
- 10 Podle § 258 odst. 2 trestního řádu platí, že jestliže je vadná jen část napadeného rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, zruší odvolací soud rozsudek jen v této části; zruší-li však, byť i jen zčásti, výrok o vině, zruší vždy zároveň celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad.
- 11 Podle § 259 odst. 3 trestního řádu může odvolací soud rozhodnout sám rozsudkem ve věci, jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a popřípadě na základě důkazů provedených před odvolacím soudem doplněn nebo změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo (písm. a) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení (písm. b).
- 12 Podle § 263 odst. 7 trestního řádu může odvolací soud z hlediska změny nebo doplnění skutkových zjištění přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem; tyto důkazy hodnotí v návaznosti na důkazy provedené soudem prvního stupně v hlavním líčení. Odvolací soud je vázán hodnocením těchto důkazů soudem prvního stupně s výjimkou těch důkazů, které odvolací soud sám ve veřejném zasedání znovu provedl.
- 13 Podle § 266 odst. 2 trestního řádu lze stížnost pro porušení zákona proti výroku o trestu podat jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je v zřejmém rozporu s účelem trestu.
- 14 Podle § 3 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), má Policie České republiky, orgány činné v trestním řízení a další orgány veřejné moci, subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů, poskytovatelé zdravotních služeb, znalci, tlumočníci, obhájci a sdělovací prostředky povinnost respektovat osobnost a důstojnost oběti, přistupovat k oběti zdvořile a šetrně a podle možností jí vycházet vstříc. Vůči oběti postupují s přihlédnutím k jejímu věku, zdravotnímu stavu včetně psychického stavu, její rozumové vyspělosti a kulturní identitě tak, aby nedocházelo k prohlubování újmy způsobené oběti trestným činem nebo k druhotné újmě.

- 15 Podle § 39 odst. 1 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu; přihlédne též k jeho postoji k trestnému činu v trestním řízení, zda sjednal dohodu o vině a trestu, prohlásil svou vinu nebo označil rozhodné skutečnosti za nesporné, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný, též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele.
- 16 Podle § 39 odst. 2 trestního zákoníku platí, že povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.
- 17 Podle § 39 odst. 3 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem (§ 41 a 42), k době, která uplynula od spáchání trestného činu, k případné změně situace a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posouzení přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlédne ke složitosti věci, k postupu orgánů činných v trestním řízení, k významu trestního řízení pro pachatele a k jeho jednání, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.
- 18 Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku může soud podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta, jestliže vzhledem k osobě a poměrům pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje, a k okolnostem případu má důvodně za to, že k působení na pachatele, aby vedl řádný život, není třeba jeho výkonu.

Podstatné okolnosti předmětného trestního řízení před soudy

- 19 Krajský soud v Ústí nad Labem, činný ve věci jako soud odvolací, rozhodl o částečném zrušení rozsudku nalézacího soudu, ve výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody, kdy nově rozhodl tak, že se trest odnětí svobody uložený obviněnému ve výměře 3 let podle § 259 odst. 3 trestního řádu ve spojení s § 84 trestního zákoníku a § 85 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odkládá na zkušební dobu 5 let. Pro předmětné rozhodnutí však dle mého názoru neexistoval zákonný důvod. Odvolací soud totiž takové rozhodnutí učinil po chybném procesním postupu, kdy naprosto opomněl provádět jakékoliv dokazování, i když se k některým vybraným důkazům v odůvodnění v záznamu veřejného zasedání a v písemném vyhotovení rozsudku kriticky vyjadřoval a v jejich hodnocení se podstatně odchýlil od skutkových zjištění soudu nalézacího. Také zásadním způsobem nesprávně vyhodnotil přitěžující okolnosti, a naopak nadhodnotil význam polehčujících okolností, které konstatoval nalézací soud v odůvodnění svého rozsudku.
- 20 Nalézací soud ve svém rozsudku shledal obviněného vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a zločinu omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku. Za shora popsanou trestnou činnost byl obviněný dle § 185 odst. 2 a § 43 odst. 1 trestního zákoníku odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Podkladem pro závěr nalézacího soudu je celá řada důkazů, jež do sebe vzájemně zapadají a tvoří uzavřený logický celek, který spolehlivě

vyvrací obhajobu. Jednotlivé důkazy nalézací soud vyjmenovává a popisuje v bodech 4 až 30 rozsudku a v bodech 31 a 32 pak dovozuje vinu obviněných. Oba usvědčuje především výpověď spoluobviněné A. S. ve vztahu k obviněnému z přípravného řízení, konzistentní výpovědi a vystupování poškozené, výpověď svědka T. J., a protokol o prohlídce těla poškozené. Výpovědi poškozené a svědka pak spolehlivě vyvrátily tvrzení obviněného o tom, že k jednání došlo se souhlasem poškozené. K otázce konsensuálnosti jednání nalézací soud pokračuje, že je vyloučeno, aby poškozená souhlasila s tím, že bude polonahá či nahá ležet „v pelechu“ se svázanými rukama za zády, a že bude připoutána řetězem a obojkem ke kovovému oku zavrtaném do zdi. Nalézací soud také neshledal souhlas poškozené s elektrickými výboji z elektrického obojku, za který byla připoutána. Ve své výpovědi poškozená také uvedla, že nikdy předtím na sobě masku ve tvaru hlavy psa neměla, nebyl jí nikdy dán do úst předmět plnící funkci roubíku a nebyly jí zaslepeny oči. Obviněný celou věc připustil a jednání nepopíral a dle svých slov vše provedl, protože byl na poškozenou našťvaný kvůli jejím finančním nárokům či jednání, které označil za vydírání. Dle nalézacího soudu si obviněný musel být vědom protiprávnosti svého činu, neboť poté, co se poškozené podařilo uprchnout, všechny sexuální pomůcky z domu odvezl a údajně cestou vyhodil ven z automobilu. Dle nalézacího soudu bylo prokázáno, že jednání, jehož se obviněný dopustil násilím vůči poškozené, lze označit za pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží, a že obviněný poškozené bránil užívat osobní svobody a vše, co poškozené při násilném jednání způsobil, je možné označit jako fyzické i psychické útrapy. Nalézací soud konstatoval, že jednání obviněného bylo evidentně cíleno proti poškozené a motivováno vlastním uspokojením, kde dovozuje uspokojení zčásti sexuální a částečně z pomsty.

- 21 Úvahy o trestu obsahují body 33 až 36 rozsudku, zde nalézací soud vycházel ze zákonných hledisek ustanovení § 39 trestního zákoníku a zhodnotil všechna kritéria v souladu s § 125 trestního řádu. Nalézací soud zde zhodnotil povahu a závažnost spáchaných zločinů, přičemž dospěl k jednoznačnému závěru, že se obvinění dopustili jednání, jímž porušili zájem společnosti na ochraně svobodného rozhodování v rovině volného pohybu a v případě obžalovaného též v rovině pohlavního života.
- 22 Nalézací soud k osobě obžalovaného uvádí, že je zaměstnavatelem příznivě hodnocen, nedopustil se dosud žádného přestupku a nebyl nikdy soudně trestán. K rodinným poměrům uvádí, že obviněný je otcem nezletilého dítěte, které však nemá ve své péči. Dohled, vyslovený v souvislosti s propuštěním z vazby, dle nalézacího soudu také probíhal bez závad. Ve vztahu k projednávanému činu u obžalovaného není patrna absolutně žádná sebereflexe, jak ze zjištění nalézacího soudu vyplývá z průběhu celého trestního řízení. Podle nalézacího soudu mu přitěžuje, že se dopustil dvou zločinů, z toho jednoho zvláště závažného, obviněný nadto vystupoval jako vůdčí osoba, která ke zločinu omezování osobní svobody přiměla další osobu, spoluobviněnou, která by se sama do jednání jinak nezapojila. Vyjádření obviněného, že svého činu lituje, měl nalézací soud za účelové, protože tak dle svojí úvahy obviněný učinil ve světle hrozícího trestu odnětí svobody. Po zvážení všech výše uvedených okolností nalézací soud došel k závěru, že nápravy obviněného nelze dosáhnout jinak než uložením trestu, který je spojen s přímým omezením jeho osobní svobody, kdy s ohledem na jeho trestní bezúhonnost postačí trest kratšího trvání.
- 23 Proti rozsudku nalézacího soudu podal obviněný prostřednictvím svého obhájce v zákonné lhůtě dne 4. 5. 2022 blanketní odvolání, které následně odůvodnil dne 9. 5. 2022 (dále jen jako „odvolání“). Obžalovaný označil rozsudek nalézacího soudu za nesprávný, když mu spáchání skutku nebylo prokázáno. Uvedl, že nebylo především dokázáno, že k jednání došlo bez souhlasu poškozené, neboť k podobným praktikám mezi obžalovaným a poškozenou mělo dojít

již několikrát před předmětným skutkem, stejně pak k různým menším zraněním, přičemž tyto nemohly být na fotografiích viditelné, neboť tyto byly vždy pořízeny před samotným aktem. Dále obviněný rozporoval věrohodnost poškozené, z jejíž strany mělo docházet k popírání skutečností tvrzených obhajobou. Tyto skutečnosti pak měly být doloženy především elektronickou komunikací z aplikace Facebook Messenger a dalšími důkazy, které již byly provedeny v průběhu hlavního líčení. Ke zločinu omezování osobní svobody uvedl, že sice připouští, že se jej dopustil, nicméně rozporuje právní kvalifikaci podle § 171 odst. 3 trestního zákoníku, neboť se domnívá, že nalézací soud na skutek nenahlížel ve světle praktik, které měly být již dříve poškozenou a obviněným konsensuálně praktikovány. Dle názoru obviněného taktéž nelze souhlasit s právní kvalifikací skutku jako jednočinného souběhu zvláště závažného zločinu znásilnění a zločinu omezování svobody, když jednočinný souběh u těchto činů je vyloučen, neboť omezování osobní svobody je prostředkem ke spáchání trestného činu znásilnění a jako takové je obsaženo ve skutkové podstatě zločinu znásilnění, přičemž se odvolává na č. 1/1980 Sb. rozh. tr.

- 24 Ve vztahu k výroku o trestu byl obviněný toho názoru, že pokud by napadený rozsudek ve výroku o vině byl ponechán v platnosti, bylo by na místě uložit podmíněně odložený trest odnětí svobody. Důvodem pro takový postup dle obviněného byla ta skutečnost, že nalézací soud nezhodnotil ve svých úvahách náležitě všechny polehčující a přitěžující okolnosti. Především zmiňuje, že byl dosud bezúhonnou osobou, vedl řádný život a byl dlouhodobě a trvale zaměstnán, přičemž ze strany zaměstnavatele je setrvale kladně hodnocen. Dále své tvrzení podporoval skutečnostmi, že byl několik měsíců vazebně stíhán, přičemž ve vazbě bylo jeho chování hodnoceno pozitivně, a i po nahrazení vazby dohledem všechna omezení důsledně dodržoval. Obviněný dále navrhl provést důkaz spisem Okresního soudu v Lounech vedeným pod sp. zn. 3 T 126/2021.
- 25 V průběhu veřejného zasedání konaného dne 18. 7. 2022 obviněný své odvolání zúžil pouze do výroku o trestu.
- 26 O podaném odvolání rozhodl odvolací soud napadeným rozhodnutím podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 trestního řádu zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku o způsobu výkonu trestu a za splnění podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu nově rozhodl tak, že se výkon uloženého trestu odnětí svobody podle § 84 trestního zákoníku a § 85 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 5 let za současného vyslovení dohledu nad obviněným.
- 27 Odvolací soud se ztotožnil se soudem nalézacím pouze ve výměře uloženého trestu odnětí svobody, nikoliv ve způsobu jeho výkonu, neboť takový trest nemohl dle jeho názoru v odvolacím řízení obstát a jedná se o trest nepřiměřeně přísný. Nalézacímu soudu vytkl přecenění přitěžujících okolností. Skutečnost, že obviněný k činu přiměl další osobu, podle odvolacího soudu nevyplynulo z dokazování provedeného nalézacím soudem a nemohlo tedy obviněnému přitěžovat. Nalézací soud měl podcenit okolnosti polehčující, které obviněný opakuje ve svém odvolání. Předmětný čin měl být očividně excesem z jinak řádného způsobu života obviněného, když obviněný je osobou zcela bezúhonnou a má uspořádané osobní, rodinné i finanční poměry. Odvolací soud také zmínil kladné chování ve vazbě a řádné dodržování následného dohledu, což nebylo ze strany nalézacího soudu vůbec zohledněno. Obviněnému měl dle odvolacího soudu polehčovat fakt, že s poškozenou obdobné sexuální praktiky již dříve opakovaně provozovali, přičemž tato skutečnost měla být zásadní pro posouzení závažnosti předmětného jednání. Obviněný projevil v odvolacím řízení určitou sebereflexi a upřímnou lítost, když nerozporoval svou vinu a omluvil se za své jednání.

S ohledem na výše zmíněné a po zvážení okolností rozhodných pro ukládání trestu ve smyslu § 39 trestního zákoníku obviněnému výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložil na zkušební dobu v maximální možné výměře 5 let. V této části je třeba zdůraznit, že právní závěry, k nimž odvolací soud v rámci odvolacího řízení dospěl, učinil na podkladě důkazů opatřených v přípravném řízení. Odvolací soud v tomto ohledu ve veřejném zasedání neprováděl žádné dokazování, ať by se jednalo o provedení důkazů, jež byly provedeny již v hlavním líčení, či o důkazy, které doposud provedeny nebyly.

Závažné vady dokazování

- 28 Základní teze, vyplývající z právních předpisů a dosavadní prejudikatury, kterými by se trestní soudy měly řídit v případě ukládání podmíněného trestu odnětí svobody v případě trestné činnosti v sexuální oblasti, recentně přehledně shrnul Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 17/24: *„V rámci posuzování, zda obecné soudy rozhodnutí o uložení podmíněného trestu odnětí svobody založily na pečlivém zkoumání všech relevantních okolností případu, je nutné se zabývat zejména následujícími aspekty. Je třeba posoudit, zda trestní soud vzal v úvahu všechny okolnosti relevantní pro stanovení trestu, zda se nedopustil nesrovnalostí a nelogičností v odůvodnění výroku o trestu, zda neignoroval některé zjištěné okolnosti nebo je neopomenul promítnout do úvah o druhu a výměře trestu, zda dostatečně odůvodnil celkový výsledek zvažování okolností podstatných pro stanovení druhu a výměry trestu, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností, zda nedošlo k opomenutí podstatného důkazu anebo k iracionálním skutkovým závěrům či závěrům, které jsou v extrémním rozporu s provedenými důkazy, popř. zda úvahy obecného soudu nejsou zcela nepřezkoumatelné či založené na procesně nepoužitelných důkazech [přiměřeně Vučkovič, body 60-62, M.G., body 121–123, a nálezy Ústavního soudu ze dne 6. října 2020 sp. zn. III. ÚS 1412/20 (N 195/102 SbNU 226), bod 43]“.*
- 29 V posuzovaném případě se odvolací soud při ukládání trestu vychodisky, která prejudikatura dovodila, bohužel neřídil.
- 30 Z průběhu odvolacího řízení je zřejmé, že odvolací soud bez provedení jakéhokoli dokazování učinil ve veřejném zasedání pouze na základě své úvahy dílčí skutková zjištění týkající se povahy vztahu mezi poškozenou a obviněným, účasti spoluobviněné na činu, závažnosti předmětného činu a vnímání trestného činu obviněným, přičemž z těchto skutečností vyvodil právní závěry, které předestřel jen velmi zkratkovitě a neúplně pouze v bodě 7 napadeného rozhodnutí. V návaznosti na zjištěná pochybení odvolacího soudu považuji za nutné zabývat se podrobněji způsobem dokazování před odvolacím soudem a závěry z něj vyvozenými.
- 31 V první řadě je nutné důrazně upozornit na absenci vlastního dokazování ze strany odvolacího soudu a na to, k jakým skutkovým zjištěním soud II. stupně v rámci odůvodnění rozsudku nakonec dospěl. Odvolací soud totiž v předmětné věci neprováděl žádné vlastní dokazování a za této situace se zásadně odchýlil od skutkových zjištění učiněných nalézacím soudem. Tohoto hrubého porušení zákona se odvolací soud dopustil za situace, kdy rozhodoval sám ve věci rozsudkem, čímž porušil zákon v ustanovení § 259 odst. 3 trestního řádu. Odvolací soud výše popsáním způsobem také porušil zákon v ustanovení § 263 odst. 7 trestního řádu, když v rozporu s jeho zněním přihlížel jen a pouze k důkazům provedeným v hlavním líčení před nalézacím soudem, přičemž se naprosto odchýlil od jejich hodnocení ze strany nalézacího soudu. Tímto také porušil zásady přímosti (§ 2 odst. 11 trestního řádu) a bezprostřednosti (§ 2 odst. 12 trestního řádu), které mají zajistit, aby skutkový stav hodnotil vždy soud, který provádí dokazování, a který je o obsahu důkazů a souvislostech mezi nimi nejlépe informován (viz body 40-46 rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2024, č. j. 8 Tz 18/2024-426).

32 Před bližším zkoumáním jednotlivých vad dokazování považuji za nutné a vhodné pro dokreslení poukázat na téměř až žoviálně pojaté ústní odůvodnění napadeného rozhodnutí. „(...) Pokud jde o náš závěr, tak jsme pečlivě zvažovali argumentaci soudu prvního stupně, který uložil panu obžalovanému trest nepodmíněný, a zvažovali jsme argumentaci státní zástupkyně, kterou přednesla v rámci závěrečného návrhu, a dospěli jsme k závěru, že tam pravda samozřejmě je, ale jedná se v podstatě ještě o takový hraniční případ, kdy je ještě asi zřejmě třeba postupovat ve prospěch pana obžalovaného. Situace vypadá drastickým způsobem, ovšem není to tak černobílé, jak to vypadá. Máme tu výpověď paní poškozené trošičku obsáhlejší, ale ta už se do toho skutku nepromítá, do skutku jsou vztaženy pouze ty skutečnosti hovořící jednoznačně v neprospěch pana obžalovaného. Už tam chybí, že paní poškozená byla předtím opakovaně v kontaktu s panem obžalovaným N. A my tady máme přílohu, na kterou jsem odkazoval, která čítá 167 stránek, a která dokládá ty kontakty, ty různé praktiky, které byly prováděny již předtím, a tak dále. Ale tady došlo k excesu ze strany pana obžalovaného, kdy ty praktiky, které provozovali předtím, umocnil násilím, a ještě dalšími věcmi, které předtím s poškozenou nedělali. Tady došlo k tomu, že tato situace už jí nebyla po vůli, nesouhlasila s ní, a proto jsme tady, kde jsme. Nicméně vzhledem k těmto okolnostem je třeba říci i to, že pan obžalovaný je osobou netrestanou, bezúhonnou, neměl dosud žádný trestný čin, žádný přestupek, ničeho se nedopustil, žije řádným životem, má řádné zaměstnání, a to, že se v daném případě jednalo o exces z těch předchozích jednání, o tom hovoří i ta skutečnost, že původně byl ve vazbě, kde strávil skoro 4 měsíce, respektive 3 měsíce, byl z důvodu písm. b), c), z vazby byl propuštěn za stanovení dohledu, a jestli se nepletu, tak byl propuštěn z kraje července, a od té doby ty podmínky dohledu plnil, nedopouštěl se žádného závadového jednání, projevil v podstatě tu vlastnost, že má snahu se napravit, s skutečně se jednalo o mimořádné vybočení, z jinak skutečně zcela bezvadného a nezávadného způsobu života. Když jsme to posoudili v globálu všech těch aspektů, o kterých tady hovořím, tak jsme dospěli k závěru, že byť jsme si vědomi toho popisu skutku, jsme si vědomi, že se jednalo o dva zločiny, jeden zvláště závažný, druhý zločin, toho jsme si všimli. Ale ty argumenty v nás převažují, abychom dospěli k závěru, že uložení rovnou nepodmíněného trestu odnětí svobody by v daném případě bylo nepřiměřeně přísné. Tu nepřiměřenou přísnost jsme tedy shledali, a z tohoto úhlu pohledu jsme museli korigovat to rozhodnutí okresního soudu.“. Toto odůvodnění je pak v několika aspektech odlišné od písemného odůvodnění rozsudku, ve kterém některá tvrzení odvolací soud vypustil a některá naopak přidal.

33 K jednotlivým pochybením v dokazování a souvisejícím vadným závěrům viz níže.

a) Závažnost jednání obviněného, povaha vztahu mezi obviněným a poškozenou a možné následky jednání na oběť

34 Primárně si dovoluji poukázat na přehodnocení otázky závažnosti jednání ze strany odvolacího soudu. Ten se dopustil hrubého zjednodušení a bagatelizace skutkového stavu, když naprosto přehlížel skutková zjištění prokázaná nalézacím soudem a bez dokazování, toliko na základě odvolání obviněného, vytvořil vlastní verzi jednání neodpovídající prokázanému skutkovému stavu, která jednostranně prospívala obviněnému. Povahou vztahu mezi poškozenou a obviněným se odvolací soud také zabýval bez provedení dokazování výlučně na základě tvrzení, které obviněný učinil ve svém odvolání.

- 35 V odůvodnění svého rozsudku odvolací soud převzal tvrzení obviněného, že předmětný čin měl být pouze excesem ze vztahu poškozené s obviněným, přičemž tento útok měl toliko vybočovat násilným provedením. Dle odvolacího soudu pak nalézacím soudem nedošlo k zohlednění právě této skutečnosti. Odvolací soud toto tvrzení učinil, aniž by jej v písemném odůvodnění rozsudku jakkoli důkazně podložil. Na základě čeho odvolací soud takové tvrzení činí, není zřejmé ani z protokolu o veřejném zasedání, a je to možné (byť v nepříliš vysoké míře detailu) zjistit až ze zvukového záznamu z veřejného zasedání, ze kterého vyplývá, že soud při svých úvahách vycházel z facebookové komunikace mezi obviněným a poškozenou, jež byla součástí trestního spisu. Z této komunikace však mohlo vyplývat skutkové zjištění odvolacího soudu pouze při ledabylém a povrchním prolistování fotografiemi, jež si obviněný s poškozenou navzájem zasílali, bez bližšího zkoumání této komunikace, jelikož jejich vztah byl zcela zjevně velmi komplexní. Nalézací soud se tímto oproti soudu odvolacímu důkladně zabýval, svá zjištění podložil několika důkazy a své právní závěry řádně odůvodnil v bodě 31 svého rozsudku. Z trestního spisu je patrné, že **vztah obviněného s poškozenou byl po určitou dobu konsensuální, často spíše založený na vzájemných „úsluhách“, avšak v době spáchání trestného činu bylo dané jednání jednoznačně výhradně nekonsensuální.** Lze přitom vycházet právě z dotčené facebookové komunikace, ze které vyplývá, že **obviněný poškozenou vylákal k sobě domů za vidinou rychlého výdělků z focení fotografií do portfolia vznikající reklamní agentury, přičemž využil špatné životní situace poškozené, o které prokazatelně (č. l. 16 přílohy) věděl.** Následně, s úmyslem ji dlouhodobě držet ve svém domě, který pro tento účel částečně uzpůsobil zazdřením okna a připevněním kovových ok (viz. č. l. 175-176 tr. spisu), **pro své vlastní uspokojení, ať už sexuální či z pomsty, ji se spoluobviněnou násilím omezili na osobní svobodě.** Následovaly brutální a velmi násilné praktiky, ve vztahu ke kterým i spoluobviněná potvrzuje v některých ohledech výpověď poškozené výroky, že poškozená byla „zmalovaná jako švestka“, že přes ponožky v ústech vykřikovala, že nemůže dýchat, že obviněný poškozenou mnohokrát „pleskal“ opaskem, a také že vztah poškozené a obviněného byl v době jednání jen kamarádský (viz. č. l. 330-334 tr. spisu). Závažnost trestního jednání zvyšuje skutečnost, že **pokud by poškozená z domu sama neutekla, tak by s největší pravděpodobností toto jednání pokračovalo.** Z ničeho totiž nevyplýval záměr obviněných jednání ukončit, naopak příprava lokace provedená obviněným nasvědčuje tomu, že měl v úmyslu pokračovat v trestné činnosti po delší dobu. Zjištěný průběh spáchání trestné činnosti naprosto jednoznačně vylučuje souhlas poškozené.
- 36 K otázce konsensu považuji za kritické upozornit na to, že oproti úvaze odvolacího soudu **ani předchozí konsensuální vztah mezi obviněným a poškozenou nepředstavuje na straně poškozené jakékoli svolení či dokonce umožnění páchání následné násilné sexuální trestné činnosti.** Přílehlavě se touto problematikou zabýval Ústavní soud v již citovaném nálezu Pl. ÚS 17/24, který s ohledem na existující judikatorní a doktrinální východiska shrnul, že „*Je také problematické považovat dřívější konsenzuální vztah mezi pachatelem a obětí bez dalšího za polehčující okolnost. Mohlo by to přispívat k replikaci některých společenských mýtů o znásilnění. Jak přitom uvedl Evropský soud pro lidská práva, „je nezbytné, aby se soudy v soudních rozhodnutích vyhnuly reprodukování sexistických stereotypů, zlehčování genderově podmíněného násilí a vystavování žen sekundární viktimizaci prostřednictvím odsuzujících komentářů a poznámek vyvolávajících vinu, které mohou podkopat důvěru obětí v soudní systém. S ohledem na specifickou tzv. praktik BDSM je právě konsensuální souhlas nejdůležitějším prvkem takových sexuálních aktivit, přičemž z provedeného dokazování se evidentně o takový souhlas nejednalo. (rozsudek ze dne 27. května 2021, J.L. proti Itálii, č. stížnosti 5671/16, bod 141). I kdyby nebylo požadavků Evropského soudu pro lidská práva, je zřejmé, že (nejen) orgány činné v trestním řízení se musí vyvarovat nepřijatelné opakované viktimizace (zraňování) obětí trestného činu, očerňování obětí, přenášení viny na oběť*

a bagatelizaci její újmy. Opakovaná viktimizace přináší oběti sekundární rány psychického rázu prostřednictvím dalšího nadbytečného zraňování (ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Viktimologie pro forenzní praxi. Praha: Portál, 2014, s. 61 a násl.). V obecné rovině navíc může vést ke snížení důvěry obětí v trestní systém a tím oslabit efektivitu potírání sexuálních trestných činů. Ze všech uvedených důvodů ukládá český právní řád orgánům činným v trestním řízení povinnost postupovat tak, aby nedocházelo k prohlubování újmy způsobené oběti trestným činem nebo k druhotné újmě [viz § 2 odst. 5 a § 3 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů; viz též čl. 31 písm. f) Lanzarotské úmluvy].“

- 37 Odvolací soud dále při formulaci tohoto závěru zcela pominul realitu páčání sexuální trestné činnosti, když kupř. z nedávného výzkumu Institutu pro kriminologii a sociální prevenci vyplývá, že v téměř dvou třetinách případů sexuálního násilí poškozená osoba pachatele znala, přičemž většinou jím byl současný nebo bývalý partner (srov. Roubalová M., Holas J., Martinková M., Paloušová V.: *Obyvatelé ČR a viktimizace. Nové poznatky z výzkumu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 77 – 78.). Kdyby tak byla předmětná teze odvolacího soudu přijata a dále aplikována, pak **u pachatelů sexuální trestné činnosti, kteří se trestné činnosti dopustili vůči současnému či bývalému partnerovi, by byl předchozí konsenzuální vztah hodnocen jako okolnost snižující závažnost a svědčící ve prospěch uložení mírnějšího trestu**. Popsanou tezi odvolacího soudu shledávám v rozporu se zákonnou úpravou sexuálních trestných činů a s úpravou zásad pro ukládání trestů, z nichž výslovně ani implicitně žádný obdobný závěr nelze dovodit.
- 38 S ohledem na specifičnost předchozího vztahu poškozené a obviněného založeného na principech BDSM je dále třeba zdůraznit, že právě konsenzus je zcela kruciólním prvkem těchto praktik. Odborná literatura k tomu uvádí, že „*Termín BDSM označuje široké a ne zcela jasně ohraničené spektrum aktivit, které jsou realizovány bezpečným, konsenzuálním způsobem, s cílem erotického vzrušení a/nebo osobního rozvoje.*“, k tomu viz *BDSM mýtů zbavené*, publikované v časopise *Sexuológi*a 18, No. 2, 2018. Autoři: Zdeňka Řezníčková, Petr Weiss, dostupné online na <https://varias.cz/bdsm-mytu-zbavene/>.
- 39 Za žádných okolností tak nelze přisvědčit závěru odvolacího soudu, že se v předmětné věci jednalo pouze o násilný exces z domluveného jednání, a že spoluobviněná nebyla k sexuálním praktikám přinucena.
- 40 Jak u soudu nalézacího, tak u odvolacího soudu pak mám za to, že pochybily, když se nezapomínaly dopady jednání na poškozenou (zejména v případě soudu odvolacího), a že v tomto směru také neprováděly žádné dokazování. Zejména je třeba poukázat na dlouhou dobu trvání jednání, které je podrobně popsáno ve skutkové větě a bylo by možné označit jej za mučení, a jeho následků na zdravotní stav poškozené.
- 41 Veškerá výše uvedená pochybení soudu pak vedla k zásadní bagatelizaci závažnosti spáchaného trestného činu v trestním řízení.

b) přinucení spoluobviněné k trestnému jednání

- 42 Odvolací soud se k účasti spoluobviněné na jednání vyjadřuje velmi stroze a nedostatečně, přičemž se omezil na holé konstatování, že závěr nalézacího soudu, že obviněný měl spoluobviněnou přimět k účasti na trestném činu, nemá oporu v provedeném dokazování, a proto nemůže obviněnému přitěžovat. Takové konstatování odvolacího soudu je zcela nepřezkoumatelné a nebylo ve vztahu k němu ani prováděno jakékoliv dokazování.

- 43 Oproti tvrzení odvolacího soudu přitom skutečnost, že obviněný k činu přiměl další osobu – spoluobviněnou, jednoznačně vyplývá z dokazování provedeného nalézacím soudem. Ten tento závěr vyvozuje především z výpovědi poškozené, která uvádí, že ji na osobní svobodě omezily dvě osoby, protože jedna ji držela a druhá poutala, dále, že ač spoluobviněná v obhajobě uvádí, že jí bylo špatně, celou dobu ležela, a proto se nemohla zapojit do jednání, pamatuje si překvapivě mnoho detailů, které nemohla na dálku rozpoznat, a také tak nalézací soud vyvozuje ze submisivní povahy spoluobviněné. Odvolací soud se však při svých úvahách nevyjádřil ani k jednomu z těchto skutkových zjištění a zcela je ve svém hodnocení pominul.

c) *řádný život obviněného před spácháním předmětného činu*

- 44 Odvolací soud v odůvodnění rozsudku také bez dalšího konstatuje, že obviněný žil řádným životem, má spořádané osobní, rodinné a finanční poměry a je dlouhodobě řádně zaměstnán. Taková tvrzení činí, aniž by uvedl, z jakých důkazů při svých úvahách vycházel. Obviněný odvolacímu soudu zaslal v odůvodnění svého odvolání návrh na provedení důkazu trestním spisem, odvolací soud však v rámci veřejného zasedání ani tento neprovedl. Takto přitom odvolací soud postupoval za situace, že od začátku trestního řízení existovalo důvodné podezření, že se obviněný podobného jednání měl dopustit již dříve, jak vyplývá z několika výpovědí poškozené (viz. např. č. l. 367 tr. spisu). Odvolací soud samozřejmě hypoteticky mohl po provedeném dokazování tvrzení poškozené neuvěřit, ve skutečnosti však neučinil žádnou úvahu, ze které by bylo zřejmé, jak o skutkovém stavu v dotčené otázce uvažil. I v tomto ohledu jsou proto závěry odvolacího soudu zcela nepřezkoumatelné.

d) *upřímná lítost a sebereflexe obviněného*

- 45 Odvolací soud se rovněž dopustil vadného hodnocení otázky upřímné lítosti a sebereflexe obviněného. Odvolací soud přitom nezohlednil předchozí průběh trestního řízení až do veřejného zasedání. Obviněný velmi aktivně rozporoval všechna skutková zjištění orgánů činných v trestním řízení. V jeho případě nelze až do veřejného zasedání mluvit ani o žádné relevantní aktivní snaze své zavrženíhodné jednání přiznat, odčinit, omluvit se poškozené a napravit svou osobu. Obviněný také za celou dobu hlavního líčení neprojevil upřímnou lítost a nereflektoval své chování vůči poškozené. Začal tak do určité míry činit až ve světle hrozícího trestu, jak vyplývá z protokolu o hlavním líčení konaném dne 11. 4. 2022 a z následného posouzení nalézacím soudem v bodě 36 rozsudku. K omluvě (o jejíž účelovosti je třeba vážně uvažovat) došlo až při jeho závěrečném návrhu při veřejném zasedání s tím, že po ní byl obviněný v průběhu přednesu svého závěrečného návrhu předsedou senátu odvolacího soudu zastaven, „že to stačí“ (viz zvukový záznam z veřejného zasedání). S ohledem na výše uvedené tedy podle mého názoru nelze mít za to, že byly splněny podmínky projevené sebereflexe či dokonce podmínky podle § 41 písm. o) trestního zákoníku. Ostatně již nalézací soud vyloučil projev upřímné lítosti ve svém rozsudku (viz bod 36 jeho rozsudku).
- 46 Odvolací soud pak tento fakt opomenul a bez provádění dokazování v tomto směru učinil jiný závěr. K tomu je třeba zdůraznit, že v případě upřímné lítosti nepostačí pouhý formální projev lítosti, ale požaduje se kvalitativně vyšší projev vnitřního postoje pachatele k jeho vlastnímu trestnému činu, a to na základě chování pachatele po činu (srov. ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 842). Takový projev však dle mého názoru u obviněného nelze spatřovat, když své jednání zlehčoval a opakovaně argumentoval souhlasem poškozené s předmětným jednáním, a to až do doby konání veřejného zasedání; tato skutečnost ostatně vyplývá z odůvodnění odvolání.

- 47 Závěry odvolacího soudu jsou důsledkem přehlížení celé řady na sebe logicky navazujících důkazů, které provedl nalézací soud, a za situace, kdy odvolací soud neprovedl žádné vlastní důkazy, nebo důkazy již provedené nalézacím soudem, zakládají extrémní nesoulad mezi provedeným dokazováním a skutkovými zjištěními. Jedná se podle mého názoru o zjevný případ porušení ustanovení § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu a § 263 odst. 7 trestního řádu.

Důsledky vad v dokazování a v závěrech z něj učiněných

- 48 Odvolací soud bez provedení dokazování, za nedostatečně zjištěného skutkového stavu a bez přihlídnutí k výše popsaným relevantním skutečnostem dospěl k nesprávnému závěru o nezbytnosti zmírnění nalézacím soudem uloženého trestu na trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu dle § 84 trestního zákoníku. **Důsledkem toho uložil excesivně mírný trest a založil tak zřejmý nepoměr mezi uloženým trestem a povahou a závažností trestného činu ve smyslu § 266 odst. 2 trestního řádu.**

Vadná aplikace § 39 trestního zákoníku

- 49 Dalším pochybením odvolacího soudu (a v menší míře také soudu nalézacího) je nedůsledná aplikace § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, v jejímž důsledku byl obviněnému uložen trest, jež je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu.
- 50 Nalézací soud v odůvodnění rozsudku ve svých úvahách o trestu (viz body 33-36 jeho rozsudku) uvádí jako okolnosti polehčující pouze jeho řádný způsob života ve smyslu § 41 písm. p) trestního zákoníku a také řádné dodržování dohledu uloženého v rámci propuštění z vazby jako okolnost výslovně nejmenovanou v ustanovení § 41 trestního zákoníku. Na druhé straně do okolností přitěžujících řadí u osoby obviněného, že spáchal více trestných činů ve smyslu § 42 písm. n) trestního zákoníku, a že obviněný vystupoval jako vůdčí osoba, jež k činu přiměla i další osobu ve smyslu § 42 písm. o) trestního zákoníku.
- 51 Odvolací soud ke svým úvahám o trestu uvedl, že nalézací soud přecenil okolnosti přitěžující a nezohlednil dostatečně okolnosti polehčující. Jako okolnosti polehčující jmenoval to, že obviněný svého činu upřímně lituje ve smyslu § 41 písm. o) trestního zákoníku, a že dosud žil řádným způsobem života ve smyslu § 41 písm. p) trestního zákoníku. Jako výslovně nejmenované polehčující okolnosti v § 41 trestního zákoníku odvolací soud uvedl také dodržování dohledu uloženého v rámci propuštění z vazby a projev sebereflexe obviněného spočívající v nerozporování viny (viz bod 7 napadeného rozhodnutí). Závěr o přecenění přitěžujících okolností nalézacím soudem neodůvodnil odvolací soud vůbec.
- 52 Podrobněji ke zhodnocení polehčujících a přitěžujících okolností viz níže.

a) zhodnocení přitěžujících okolností

- 53 Z popisu skutku nalézacím soudem a z jeho zjištění je jednoznačné, že obviněnému musí přitěžovat okolnost, že spáchal trestný čin s rozmyslem dle § 42 písm. a) trestního zákoníku. O tom vypovídá způsob provedení činu, když obviněný rafinovanou lstí vylákal poškozenou k sobě domů, kde měl již připravenou místnost, ve které chtěl poškozenou dlouhodobě držet (viz č. l. 175-176 tr. spisu a č. l. 1-15 přílohy tr. spisu). Nalézací soud také opakovaně v odůvodnění rozsudku odkazuje na motivaci obviněného, který v průběhu trestního řízení několikrát zmínil,

že chtěl poškozenou „*dát vykysat*“, nebo že jí chtěl oplatit vydírání (viz bod 4 a 32 rozsudku nalézacího soudu a č. l. 329 tr. spisu), což svědčí i pro přičtení přitěžující okolnosti dle § 42 písm. b) trestního zákoníku. Soud dále mohl a měl uvažovat o aplikaci přitěžující okolnosti dle § 42 písm. c) trestního zákoníku, neboť obviněný jednoznačně užil zvláštní lsti k vylákání poškozené do svého domu. Pod pojmem zvláštní lsti se přitom rozumí zneužití důvěry poškozené osoby, kdy ji pachatel pod falešnou záminkou vyláká na určité místo a tam na ni zaútočí (ŠČERBA, Filip, KALVODOVÁ, Věra. § 42 [Přitěžující okolnosti]. In: ŠČERBA, Filip a kol. Trestní zákoník. 1. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2025, marg. č. 26.). V úvahu měl soud vzít i aplikaci § 42 písm. d) trestního zákoníku, protože obviněný ke ve své lsti využil hmotné nouze poškozené a její dřívější částečné finanční a existenční závislosti na obviněném, když využívala jeho služeb i při dopravě po České republice (viz např. č. l. 15, 118, 132,134).

- 54 Odvolací soud se k přitěžujícím okolnostem vyjadřuje pouze stroze, když se omezuje jen na tvrzení, že nalézací soud je ve svém hodnocení přecenil, a na to, že podle jeho názoru skutečnost, že k činu přiměl další osobu, nevyplývá z provedeného dokazování, a proto nemůže obviněnému přitěžovat. K tomu je třeba uvést, že odvolací soud absolutně pochybil, když v tomto ohledu nepřiblížil, neodůvodnil a důkazně nepodložil své úvahy. Tímto postupem byla zapříčiněna naprostá nepřezkoumatelnost předmětných závěrů.
- 55 Lze shrnout, že přitěžující okolnosti byly v posuzované trestní věci nedostatečně a nesprávně posouzeny.

b) *zhodnocení polehčujících okolností*

- 56 Zásadní pochybení nalézacího soudu spatřuji ve zhodnocení polehčujících okolnosti ve vztahu k posuzování řádného života obviněného dle § 41 písm. p) trestního zákoníku. Aby tato mohla obviněnému polehčovat, nesmí existovat žádné důvodné pochyby o jeho předchozím řádném způsobu života či o jeho bezúhonnosti. V předmětné věci však oba soudy opomněly důležité tvrzení poškozené spočívající v tom, že obviněný se obdobného jednání měl již několikrát dopustit dříve a vůči jiným obětem. Toto tvrzení činí několikrát, například na č. l. 117 a 367 tr. spisu. Závěr o předchozím řádném způsobu života nelze bez dalšího učinit za situace, že existuje podklad, který zakládá důvodné podezření, že se obviněný mohl již dříve dopustit obdobného zločinu či dokonce zvlášť závažného zločinu, a je třeba se nejprve vypořádat s tímto důvodným podezřením. Soud samozřejmě hypoteticky mohl po provedeném dokazování tvrzení poškozené neuvěřit, ve skutečnosti však neučinil žádnou úvahu, ze které by bylo zřejmé, jak o skutkovém stavu v dotčené otázce uvažil.
- 57 Přinejmenším diskutabilní je také otázka dodržování dohledu uloženého v rámci propuštění z vazby. Je sice pravdou, že výčet polehčujících okolností v § 41 trestního zákoníku není taxativní, avšak přičítat obviněnému k dobru skutečnost, která je základním předpokladem pro to, aby na obviněného nebyla znovu uvalena vazba, je nadhodnocením bazální míry vyžadovaného chování, které nelze hodnotit jako proaktivní a nadstandardní.
- 58 Nesprávné bylo také vyhodnocení polehčujících okolnosti spočívající v tzv. nerozporování viny. Je nepřijatelné obviněnému přičítat k dobru pasivní až apatický přístup k trestnímu řízení. V jeho případě nelze až do veřejného zasedání mluvit ani o žádné relevantní aktivní snaze své zavrženíhodné jednání přiznat, odčinit, omluvit se poškozené a napravit svou osobu. Obviněný také za celou dobu líčení neprojevil upřímnou lítost a nerefletoval své chování vůči

poškozené. Začal tak do určité míry činit až ve světle hrozícího trestu, jak vyplývá z protokolu o hlavním líčení konaném dne 11. 4. 2022 a z následného posouzení nalézacím soudem v bodě 36 rozsudku. K omluvě (o jejíž účelovosti je třeba vážně uvažovat) došlo až při jeho závěrečném návrhu při veřejném zasedání s tím, že po ní byl obviněný v průběhu přednesu svého závěrečného návrhu předsedou senátu odvolacího soudu zastaven, „že to stačí“ (viz. zvukový záznam z veřejného zasedání) V takovém případě nelze mít za to, že byly splněny podmínky projevení sebereflexe či dokonce podmínky § 41 písm. o) trestního zákoníku. Ostatně již nalézací soud vyloučil projev upřímné lítosti ve svém rozsudku (viz. bod 36 rozsudku).

- 59 Ani polehčující okolnosti tedy nebyly řádně zjištěny a zhodnoceny.

Následky vadné aplikace § 39 trestního zákoníku

- 60 V návaznosti na výše uvedené konstatuji, že vychází-li se při určování výměry v rámci trestní sazby určitého trestu zpravidla z poloviny této sazby, jež se následně koriguje oběma směry prostřednictvím kritérií stanovených v § 39 trestního zákoníku (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2017, I. ÚS 9/17), bylo s ohledem na množství okolností obviněnému přitěžujících nutno zvažovat uložení trestu odnětí svobody v polovině trestní sazby § 185 odst. 2 trestního zákoníku. Mám tak za to, že nalézacím soudem, který obviněnému uložil nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 3 let, aniž by vzal v potaz všechny výše zmíněné relevantní okolnosti případu, byl uložen mírný trest.
- 61 Odvolací soud se pak v tomto ohledu dopustil hrubého porušení zákona, když uvedl, že zvažoval podmínky ustanovení § 39 trestního zákoníku, avšak následně bez provádění dokazování zohlednil pouze okolnosti polehčující a bez kritického srovnání s průběhem předchozího řízení a v něm zjištěných skutečnostech přebíral tvrzení z odvolání obviněného. Po dobu celého trestního řízení totiž obviněný svou vinu popíral, v přípravném řízení a v průběhu hlavního líčení (protokol o hlavním líčení ze dne 26. 1. 2022) dokonce tvrdil, že poškozená po něm jednání vyžadovala a vinu přestal aktivně rozporovat až za situace, kdy důkazy provedené nalézacím soudem jednoznačně prokazovaly jeho vinu a kdy mu hrozil vysoký trest. Ač odvolací soud v odůvodnění ke zmírnění trestu uvádí, že přihlédl i k okolnostem přitěžujícím, tyto explicitně ani nejmenoval, pouze uvedl, že nalézací soud je přecenil.
- 62 Odvolací soud nesprávně zjistil a zhodnotil všechny přitěžující a polehčující okolnosti, a v důsledku toho uložil nepřiměřeně mírný trest a založil tak zřejmý nepoměr mezi uloženým trestem a povahou a závažností trestného činu ve smyslu § 266 odst. 2 trestního řádu.
- 63 V návaznosti na výše zmíněné si ještě dovoluji odkázat na závěr Nejvyššího soudu z rozsudku ze dne 10. 7. 2024, č. j. 8 Tz 18/2024-426, konkrétně na body 59-61, ve kterém Nejvyšší soud shledal obdobné porušení zákona ve vadné aplikaci § 39 trestního zákoníku ze strany Krajského soudu v Brně. Dle mého názoru se jedná o obdobný případ, nicméně nyní se pochybení jeví být ještě zjevnějšími než v Nejvyšším soudem posuzovaném případě.

Možné porušení mezinárodněprávních závazků v oblasti ochrany lidských práv

- 64 V neposlední řadě je třeba upozornit na související širší aspekty ukládání trestů pachatelům sexuální trestné činnosti. Nepřiměřeně mírným trestáním tohoto typu trestné činnosti se ve své judikatuře podrobně zabýval Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), jenž ve svých rozhodnutích opakovaně shledal, že **zmírnění trestu pachateli sexuálního trestného činu**

za předpokladu, že pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky, může být na straně státu považováno za porušení pozitivních závazků plynoucích z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

- 65 Konkrétně je třeba upozornit na závěry ESLP plynoucí z rozsudku ze dne 12. 12. 2023 o stížnosti č. 15798/20 ve věci Vučković proti Chorvatsku. V předmětné věci se ESLP zabýval stížností stěžovatelky, jež byla ve svém zaměstnání opakovaně sexuálně napadena svým kolegou. Za tuto trestnou činnost byl pachatel odsouzen prvostupňovým soudem k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, přičemž uložený trest byl následně na podkladě pachatelem podaného odvolání zmírněn na trest obecně prospěšných prací. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala stěžovatelka stížnost k ESLP, v níž uvedla, že stát nesplnil své závazky plynoucí z čl. 3 a čl. 8 Úmluvy, neboť trest, který byl pachateli uložen, nebyl přiměřený spáchanému trestnému činu a nebyl ani pro pachatele dostatečně odrazující. ESLP v předmětné věci konstatoval, že vnitrostátní soudy nevzaly v potaz řadu faktorů, které byly podle vnitrostátního práva relevantní při rozhodování o trestu, jako jsou následky trestného činu (vznik posttraumatické stresové poruchy, dlouhé absence stěžovatelky v jejím zaměstnání), chování pachatele po činu či jeho zjevný nedostatek lítosti či snahy nahradit stěžovatelce způsobenou škodu. Odvolací soud nadto dospěl k závěru o důvodnosti zmírnění uloženého trestu výhradně s ohledem na skutečnost, že od spáchání trestného činu uplynuly čtyři roky a pachatel se žádné další trestné činnosti nedopustil. Postup odvolacího soudu, jenž zmírnil pachateli uložený trest bez řádného odůvodnění a bez zohlednění zájmů oběti, pak dle ESLP svědčí o jisté shovívavosti státu při trestání násilí na ženách, na místo důrazného sdělení, že tato trestná činnost nebude tolerována. Shovívavost při trestání pak dle ESLP může odradit oběti od nahlásování trestných činů. Jelikož stát v předmětné věci nedostal svým závazkům na náležité potrestání sexuálního násilí, bylo na stěžovatelce spácháno, ESLP v závěru svého rozhodnutí konstatoval, že došlo k porušení čl. 3 a čl. 8 Úmluvy.
- 66 Ve světle výše citovaných závěrů ESLP je zjevné, že shora podrobně popsaná pochybení nalézacího soudu, jež nebyla odvolacím soudem jakkoli napravena, naopak v napadeném rozhodnutí došlo k jejich významnému prohloubení, a která měla za následek uložení excesivně mírného trestu, vedou k úvahám o možném nesouladu napadeného rozhodnutí s výše citovanými články Úmluvy. Případné konstatování porušení článků Úmluvy by na straně vnitrostátních soudů znamenalo závažný rozpor s mezinárodními závazky státu v oblasti ochrany základních lidských práv.

Závěr

- 67 Ze všech shora uvedených skutečností vyplývá, že v předmětné trestní věci došlo k velmi závažným a hrubým porušením základních zásad dokazování, vadnému procesnímu postupu odvolacího soudu a k nesprávnému právnímu posouzení okolností rozhodných pro ukládání trestu, na jejichž základě **byl obviněnému uložen excesivně mírný trest, jenž je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti obviněným spáchaných trestných činů.**
- 68 Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 7. 2022, č. j. 6 To 198/2022-419, tak byl v důsledku shora popsaných pochybení porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, § 2 odst. 6 trestního řádu, § 51 odst. 1 trestního řádu, § 125 odst. 1 trestního řádu, § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu, § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu, § 263 odst. 7 trestního řádu, § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, a v § 84 trestního zákoníku.

- 69 V tomto směru odkazují rovněž na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž lze dovodit naplnění podmínek podle § 266 odst. 2 trestního řádu v případech, že soudy uložily excesivně mírný trest ve vztahu ke zjištěným skutkovým okolnostem případu, byť byl v zákonem stanovené sazbě (srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tz 38/2001, 7 Tz 39/2001, 3 Tz 185/2000, 5 Tz 190/2001). Výslovně je třeba upozornit na závěry plynoucí z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 1. 12. 2015, sp. zn. 7 Tz 19/2015, v němž Nejvyšší soud konstatoval: „*Povinností Nejvyššího soudu v řízení o stížnosti pro porušení zákona, která se opírá o ustanovení § 266 odst. 2 tr. ř., není poměřovat tresty uložené obviněným soudem prvního stupně s tresty uloženými soudem druhého stupně. (...) Pro posouzení zřejmého nepoměru trestu k povaze a závažnosti trestného činu nebo poměrům pachatele je rozhodujícím hlediskem, jaký trest měl být obviněnému správně uložen.*“
- 70 **S ohledem na výše uvedené jsem přesvědčen, že podmínky § 266 odst. 2 trestního řádu byly v předmětné věci naplněny.**
- 71 V této souvislosti dále uvádím, že jsem si vědom toho, že podaná stížnost pro porušení zákona směřuje v neprospěch obviněného, a tudíž napadené rozhodnutí nemůže být odvolacím soudem zrušeno, nicméně **stanovisko Nejvyššího soudu k předmětné věci může mít judikaturní význam v otázce obecného postupu soudů při ukládání trestů dle § 39 trestního zákoníku, v otázce ukládání trestu pachatelům sexuálních trestných činů, k otázce ukládání trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu pachatelům sexuálních trestných činů a k otázce rozsahu a způsobu dokazování, jež má odvolací soud provádět.**

Návrh

- 72 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 7. 2022, č. j. 6 To 198/2022-419, byl porušen zákon ve prospěch obviněného K. N., v ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, § 2 odst. 6 trestního řádu, § 51 odst. 1 trestního řádu, § 125 odst. 1 trestního řádu, § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu, § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) trestního řádu, § 263 odst. 7 trestního řádu, § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, a v § 84 trestního zákoníku.